

VERKENNEND FLORA- EN FAUNAONDERZOEK

MIDDELVELD III, SUSTEREN

Opdrachtgever:	Gemeente Echt-Susteren
Projectnr:	ECH130
Datum:	23 mei 2023

VERKENNEND FLORA- EN FAUNAONDERZOEK

MIDDELVELD III, SUSTEREN

Opdrachtgever:	Gemeente Echt-Susteren
Projectnr:	ECH130
Rapportnr:	20220523-ECH130-RAP-FF-1.0
Status:	Definitief
Datum:	23 mei 2023

T 088 - 33 66 333
F 088 - 33 66 099
E info@kragten.nl

© 2023 Kragten
Niets uit dit rapport mag worden veeleenvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande toestemming van Kragten. Het is tevens verboden informatie en kennis verwerkt in dit rapport ter beschikking te stellen aan derden of op andere wijze toe te passen dan waaraan in de overeenkomst toestemming wordt verleend.

Opsteller:
FF

Verificatie:
NH

Validatie:
BZ

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING.....	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Doelstelling.....	5
1.3	Leeswijzer	5
2	PROJECTGEGEVENS	6
2.1	Beschrijving onderzoeksgebied.....	6
2.2	Voorgenomen plan.....	9
3	BESCHERMEDE SOORTEN.....	10
3.1	Inventarisatie.....	10
3.1.1	Literatuuronderzoek.....	10
3.1.2	Veldbezoek.....	11
3.2	Interpretatie.....	11
3.2.1	Flora	12
3.2.2	Avifauna.....	12
3.2.2.1	Vogels – jaarrond beschermde nesten (categorie 1 t/m 3).....	12
3.2.2.2	Vogels – Omgevingsscansoorten (categorie 4).....	12
3.2.2.3	Vogels – algemeen voorkomende broedvogelsoorten.....	12
3.2.3	Zoogdieren - vleermuizen.....	13
3.2.4	Grondgebonden zoogdieren.....	13
3.2.5	Herpetofauna (amfibieën en reptielen).....	16
3.2.6	Vissen.....	16
3.2.7	Ongewervelden.....	16
4	BESCHERMEDE GEBIEDEN	18
4.1	Natura 2000-gebieden.....	18
4.2	Provinciale gebiedsbescherming	18
4.3	Houtopstanden.....	19
5	EFFECTEN VOORGENOMEN INGREPEN	20
5.1	Beschermde soorten	20
5.1.1	Vogels	20
5.1.2	Vleermuizen.....	20
5.1.3	Grondgebonden zoogdieren.....	21
5.1.4	Herpetofauna	21
5.1.5	Ongewervelden.....	21
5.1.6	Algemene zorgplicht	21
5.2	Beschermde gebieden.....	22
5.2.1	Natura 2000-gebieden.....	22
5.2.2	Provinciale gebiedsbescherming	22
5.2.3	Houtopstanden.....	22
6	CONCLUSIES.....	23
6.1	Beschermde soorten	23
6.1.1	Algemeen voorkomende broedvogels – rekening houden met het broedseizoen	23
6.1.2	Vleermuizen – nader onderzoek.....	23
6.1.3	Das – nader onderzoek.....	23
6.1.4	Teunisbloempijlstaart – nader onderzoek.....	24
6.1.5	Algemeen voorkomende zoogdiersoorten en amfibieën– rekening houden met de zorgplicht.....	24
6.2	Beschermde gebieden.....	24

6.2.1	Natura 2000-gebieden — berekening stikstofdepositie.....	24
6.2.2	Provinciale gebiedsbescherming — negatieve effecten uitgesloten	24
6.2.3	Houtopstanden — kapmelding en compensatie.....	24
7	GERAADPLEEGDE BRONNEN.....	25

BIJLAGEN

B1	NATUURBESCHERMING
B1.1	Wet natuurbescherming
B1.1.1	Bescherming planten- en diersoorten
B1.1.2	Bescherming natuurgebieden
B1.1.3	Bescherming houtopstanden
B1.2	Provinciale gebiedsbescherming
B2	JAARROND BESCHERMDE VOGELNESTEN
B3	PROVINCIALE VRIJSTELLING

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

De Gemeente Echt-Susteren is voornemens nieuwbouwwoningen te realiseren in het gebied Middelveld III te Susteren.

Als onderdeel van deze ingreep is onderzoek uitgevoerd naar het eventuele voorkomen van beschermde flora en fauna en is een eerste inschatting gemaakt van de effecten op beschermde gebieden (Natura 2000 en Natuurnetwerk Nederland (NNN)). Daarbij kan het voor een ingreep in sommige gevallen verplicht zijn om melding te doen van het kappen van houtopstanden.

1.2 Doelstelling

Het doel van het verkennend flora- en faunaonderzoek is om inzichtelijk te krijgen welke beschermde flora en fauna onder de Wet natuurbescherming mogelijk kunnen voorkomen in het onderzoeksgebied en om de ligging van het onderzoeksgebied ten opzichte van beschermde gebieden (Natura 2000 en NNN) volgens de wet- en regelgeving vast te stellen. Hieruit volgt of de ingreep mogelijk een effect heeft op beschermde flora en fauna en beschermde gebieden. Daarbij wordt bepaald of de ingreep betrekking heeft op houtopstanden die onder de Wet natuurbescherming beschermd zijn. Als blijkt dat de ingreep leidt tot een mogelijke overtreding van de Wet natuurbescherming, wordt bepaald naar welke soorten en voor deze soorten belangrijke functies eventueel aanvullend onderzoek nodig is en/of nadere toetsing in het kader van beschermde gebieden nodig is.

1.3 Leeswijzer

De rapportage van dit verkennend flora- en faunaonderzoek is als volgt opgebouwd:

- Hoofdstuk 2 beschrijft de geografische ligging en het huidige gebruik van en de voorgenomen ingrepen binnen het onderzoeksgebied.
- In hoofdstuk 3 zijn de verzamelde resultaten van het veld- en literatuuronderzoek ten aanzien van beschermde planten- en diersoorten en beschermde functies binnen en nabij het onderzoeksgebied uiteengezet.
- In hoofdstuk 4 wordt toegelicht of het onderzoeksgebied binnen of in de nabijheid van beschermde gebieden gelegen is (Natura 2000 en NNN). Ook wordt aangegeven of binnen het onderzoeksgebied beschermde houtopstanden aanwezig zijn die vallen onder de bescherming van de Wet natuurbescherming.
- Hoofdstuk 5 beschrijft per soortgroep welke effecten tijdens de realisatiefase en de gebruiksfase van het project kunnen worden verwacht op beschermde soorten. Daarnaast wordt aangegeven of effecten op beschermde gebieden te verwachten zijn.
- In hoofdstuk 6 zijn de conclusies en aanbevelingen opgenomen.
- In hoofdstuk 7 is tot slot een overzicht van de geraadpleegde bronnen opgenomen.

2 PROJECTGEGEVENS

In dit hoofdstuk worden de belangrijkste gegevens ten aanzien van de voorgenomen ingrepen binnen het onderzoeksgebied weergegeven. Allereerst wordt ingegaan op de geografische ligging en het huidige gebruik van het onderzoeksgebied. Vervolgens worden de voorgenomen ingrepen en het toekomstig gebruik binnen het onderzoeksgebied kort beschreven.

2.1 Beschrijving onderzoeksgebied

Het onderzoeksgebied is gelegen ten noorden van het Susteren, in de gemeente Echt-Susteren (Provincie Limburg). Het onderzoeksgebied betreft diverse kadastrale percelen ten oosten van de N276, direct ten noorden van de bestaande bebouwing van Susteren. De ligging is weergegeven op afbeelding 1.

Afbeelding 1. Ligging onderzoeksgebied, op luchtfoto weergegeven (bron: ESRI Nederland).

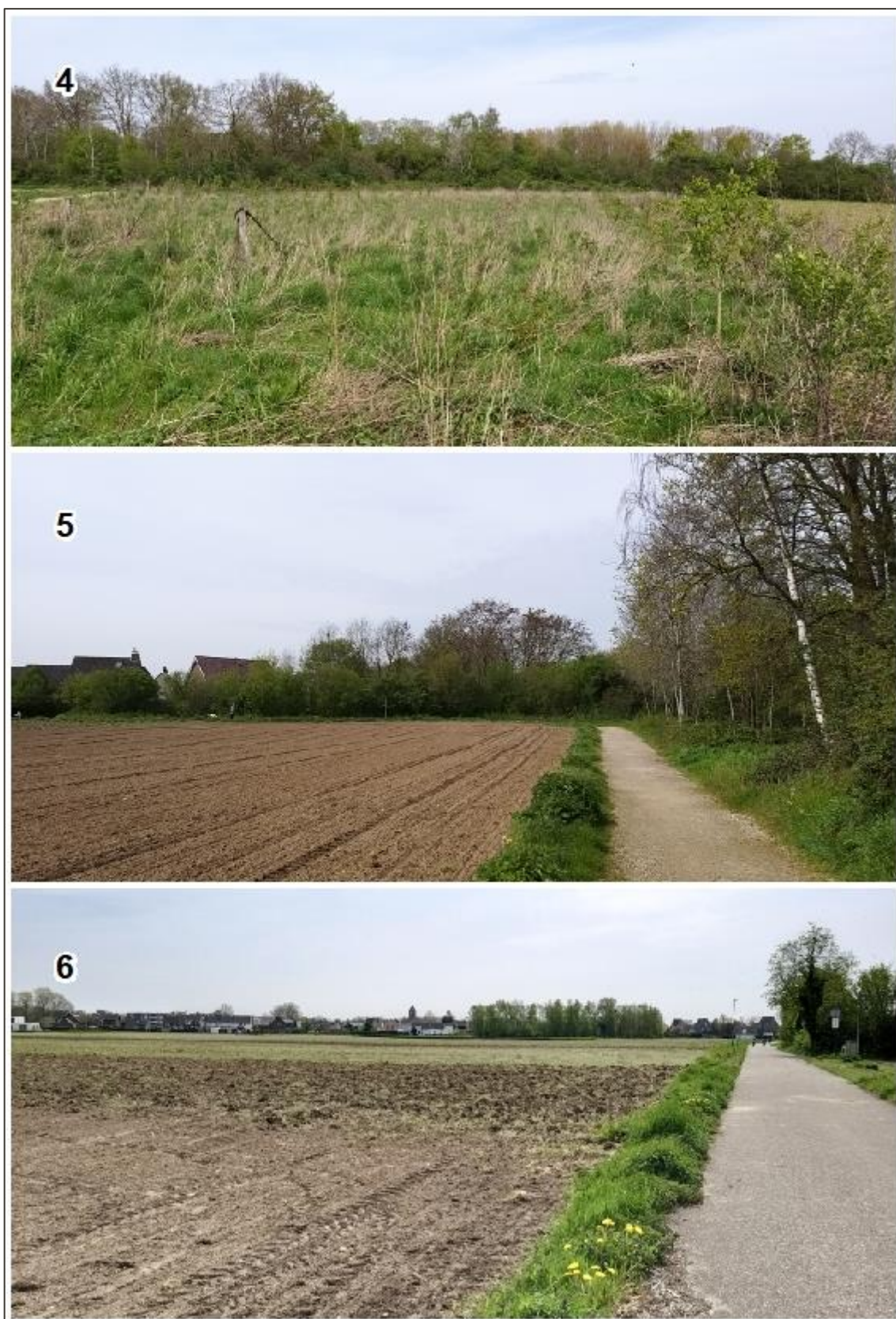
Het onderzoeksgebied betreft een agrarisch gebied, ingeklemd tussen de bebouwing van Susteren en de N276. Het bestaat voornamelijk uit akkers, maar er liggen ook enkele loofbosjes in. In het noorden ligt tegen het bestaande bosje op de grondwal langs de N276 een perceel waar recent bomen en struiken zijn ingeplant. Op de akkers is recent met name maïs verbouwd, een deel bevat thans granen.

Met onderstaande afbeeldingen 2 en 3 (foto's 1 – 6) wordt een impressie van het onderzoeksgebied verkregen:

1. zuidelijk deel van het onderzoeksgebied met loofbosje;
2. bosje met ruigte in het noordoosten van het onderzoeksgebied, achter nieuwbouw;
3. Oude Kromstraat in het noorden, met links daarvan een waterbuffer;
4. loofbosje in het noordwesten met op de voorgrond bosaanplant
5. Oude Kromstraat in het noordwesten, met zicht op akkers;
6. akkers in het westen van het onderzoeksgebied.

Afbeelding 2. Foto's van het onderzoeksgebied (I)

Afbeelding 3. Foto's van het onderzoeksgebied (II)

2.2 Voorgenomen plan

De Gemeente Echt-Susteren is voornemens een nieuwbouwwijk te realiseren in het gebied ter weerszijden van de Oude Kromstraat te Susteren, tegenover de bestaande wijk Middelveld. De aanwezige akkers en één van de loofbosjes (het zuidelijke bosje) worden omgevormd tot woongebied. Een impressie van het stedenbouwkundig plan is hieronder weergegeven (afbeelding 4).

Afbeelding 4. Stedenbouwkundig plan: impressie toekomstige inrichting. Bron: Kragten.

3 BESCHERMDE SOORTEN

Om een beeld te verkrijgen van de (mogelijk) aanwezige beschermde planten- en diersoorten binnen het onderzoeksgebied is literatuuronderzoek en een verkennend veldbezoek uitgevoerd. Op basis van de verzamelde gegevens is beoordeeld of en zo ja, welke functie het onderzoeksgebied heeft voor beschermde soorten. In bijlage 1 is een korte toelichting van de Wet natuurbescherming opgenomen.

3.1 Inventarisatie

3.1.1 Literatuuronderzoek

De NDFF (Nationale Databank Flora en Fauna) is een natuurdatabank van Nederland waarmee online natuurinformatie opgevraagd kan worden. De databank geeft gevalideerde informatie over waarnemingen van beschermde en zeldzame planten en dieren. De NDFF bundelt ruim 100 databanken zoals de gegevens van het FLORON, De Vlinderstichting, RAVON, Sovon Vogelonderzoek Nederland en de Zoogdiervereiniging. Ook de gegevens van de broedvogelkartering door de Provincie Limburg zijn in de NDFF opgenomen. De NDFF-gegevens zijn geraadpleegd voor de periode 2018 – 2023 (maximaal 5 jaar oud) en hieruit zijn 468 relevante waarnemingen naar voren gekomen. Aan de hand van de verspreidingsgegevens is bekeken welke soorten binnen en in de (directe) omgeving van de projectlocatie zijn waargenomen, namelijk binnen het onderzoeksgebied inclusief een zone van 500 meter. Deze soorten zijn weergegeven in tabel 1. Alle beschermde soorten in de beschermingscategorieën Habitatrichtlijn en Andere soorten worden in het overzicht getoond. Er is een kolom 'Vrijstelling' toegevoegd, waarin is aangegeven of de betreffende soort op de vrijstellingslijst van de provincie staat (zie bijlage 3).

Van de soorten in de beschermingscategorie Vogelrichtlijn worden de soorten weergegeven, waarvan een territorium is vastgesteld binnen het onderzoeksgebied. De lijst van waargenomen vogelsoorten binnen het onderzoeksgebied is langer dan die in tabel 1 weergegeven, maar het betreft incidentele waarnemingen (bijvoorbeeld foeragerende vogels – waarnemingen van overvliegende vogels zijn buiten beschouwing gelaten), namelijk van:

- broedvogels, algemeen – appelvink, boomklever, groene specht, heggenmus, koekoek, tijftjaf, turkse tortel, vink, zanglijster en zwartkop;
- roofvogels en uilen – boomvalk, buizerd en sperwer.

Of de in tabel 1 opgenomen soorten binnen het onderzoeksgebied kunnen worden verwacht, wordt behandeld in paragraaf 3.2.

Tabel 1 Waargenomen beschermde soorten binnen een straal van circa 0,5 kilometer van het onderzoeksgebied in de NDFF (2018 – 2023).

Soort Nederlands	Soort wetenschappelijk	Bescherming*	Vrijstelling	Rode Lijst
Amfibieën en reptielen				
Bastaardkikker	Pelophylax kl. esculentus	A	ja	
Boomkikker	Hyla arborea	HRL		bedreigd
Bruine kikker	Rana temporaria	A	ja	
Gewone pad	Bufo bufo	A	ja	
Groene kikker (Onb.)	Pelophylax esculentus synklepton	A	ja	
Levendbarende hagedis	Zootoca vivipara	A	ja	gevoelig
Insecten - dagvlinders				
Kleine ijsvogelvinder	Limenitis camilla	A		kwetsbaar
Broedvogels - algemeen				
Boomkruiper	Certhia brachydactyla	VRL		
Braamsluiper	Sylvia curruca	VRL		
Ekster	Pica pica	VRL		
Geelgors	Emberiza citrinella	VRL		
Gierzwaluw**	Apus apus	VRL		
Grasmus	Sylvia communis	VRL		
Huismus**	Passer domesticus	VRL		gevoelig
Nachtegaal	Luscinia megarhynchos	VRL		kwetsbaar
Patrijs	Perdix perdix	VRL		kwetsbaar
Pimpelmees	Cyanistes caeruleus	VRL		
Roek**	Corvus frugilegus	VRL		
Tuinfluit	Sylvia borin	VRL		
Zwarte kraai	Corvus corone	VRL		
Zwarte roodstaart	Phoenicurus ochruros	VRL		
Broedvogels - roofvogels en uilen				
Steenuil**	Athene vidalii	VRL		kwetsbaar
Torenavalk**	Falco tinnunculus	VRL		kwetsbaar
Grondgebonden zoogdieren				
Bosmuis	Apodemus sylvaticus	A	ja	
Egel	Erinaceus europaeus	A	ja	
Huisspitsmuis	Crocidura russula	A	ja	
Konijn	Oryctolagus cuniculus	A	ja	gevoelig
Ree	Capreolus capreolus	A	ja	
Steenmarter	Martes foina	A	ja	
Vleermuizen				
Gewone dwergvleermuis	Pipistrellus pipistrellus	HRL		
Laatvlieger	Eptesicus serotinus	HRL		kwetsbaar
* HRL = soort van habitatrichtlijn lijst IV, VRL = soort van Vogelrichtlijn, A = overige beschermde soorten ** soort met jaarrond beschermd nest (categorieën 1, 2 en 3; zie bijlage 2)				

3.1.2 Veldbezoek

Op 27 april 2023 is een verkennend veldonderzoek uitgevoerd in het onderzoeksgebied door een ecoïoloog. De weersomstandigheden waren hierbij droog, licht bewolkt, een temperatuur van 15 °C en windkracht 2 Bft. Hierbij is gekeken naar de aanwezige biotopen en de daarbij te verwachten soorten in het gebied. Eventuele waarnemingen van (beschermde) planten- en diersoorten zijn genoteerd. Op basis van deze gegevens is het gebied op geschiktheid voor beschermde planten- en diersoorten beoordeeld.

3.2 Interpretatie

In deze paragraaf wordt op basis van het literatuuronderzoek en het veldbezoek beschreven welke soorten voorkomen of te verwachten zijn binnen het onderzoeksgebied en welke functie het onderzoeksgebied mogelijk vervult voor deze soorten.

3.2.1 Flora

Uit de gegevens vanuit de NDFF zijn geen waarnemingen naar voren gekomen van beschermde planten binnen het onderzoeksgebied. Het onderzoeksgebied bestaat voornamelijk uit intensief gebruikte akkers, waar beschermde plantensoorten niet te verwachten zijn. De aanwezige loofbosjes hebben een verruigde ondergroei en hierbinnen zijn evenmin beschermde plantensoorten te verwachten. De meeste beschermde vaatplanten en de daarbij horende specifieke groeiomstandigheden zijn zeldzaam te noemen en zijn binnen het onderzoeksgebied niet aanwezig. Bij het veldbezoek zijn geen bijzondere vaatplanten waargenomen, in de bermen en langs bosschages zijn alleen algemeen voorkomende kruiden van voedselrijke omstandigheden aanwezig, zoals grote brandnetel, grote weegbree en ridderzuring. Overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van beschermde vaatplanten kan op basis van de quickscan worden uitgesloten.

Voorkomen beschermde plantensoorten:

- Beschermde plantensoorten zijn afwezig binnen het onderzoeksgebied.

3.2.2 Avifauna

3.2.2.1 Vogels – jaarrond beschermde nesten (categorie 1 t/m 3¹)

Uit het literatuuronderzoek komen enkele vogelsoorten naar voren, waarvan het nest jaarrond is beschermd: gierzwaluw, huismus, roek, steenuil en torenvalk.

Gierzwaluw en huismus

Bij de gierzwaluw en de huismus gaat het om soorten die hoofdzakelijk nestelen in bebouwing, maar gebouwen zijn binnen het onderzoeksgebied niet aanwezig en de waarnemingen hebben betrekking op de aangrenzende woonwijken.

Roek

Van de roek zijn er waarnemingen in de NDFF uit 2018 en 2019 van nesten langs de westelijke grens van het onderzoeksgebied. Tijdens de schouw op 27 april 2023 zijn binnen het onderzoeksgebied geen roekennesten aangetroffen, niet in de bosjes in het zuiden en noordoosten, noch in het loofbosje langs de N276. Ook in de bomen langs de Louerstraat (westgrens) zijn geen roekennesten waargenomen. Wel zijn roeken en nesten van de roek aangetroffen in enkele grote bomen langs de Nassaulaan, parallel aan de Oude Rijksweg Noord, direct ten oosten van het onderzoeksgebied (op ca. 60 m afstand).

Torenavalk

Tijdens het veldbezoek is enige tijd een jagende torenvalk boven het noordelijk deel van het onderzoeksgebied gezien. Volgens de waarnemingen in de NDFF bevindt er zich een nest van de torenvalk op ongeveer 300 meter ten noorden van het onderzoeksgebied, in het gebied aan de overzijde van de N276. Steenuil. Er is in laatstgenoemd gebied een territorium van de steenuil vastgesteld.

3.2.2.2 Vogels – Omgevingsscansoorten (categorie 4)

Voor 'omgevingsscansoorten' geldt dat het nest jaarrond beschermd is wanneer de ingreep leidt tot het verdwijnen van de nestplaats en de omgeving onvoldoende alternatief leefgebied biedt. Uit het literatuuronderzoek komen geen 'omgevingsscansoorten' naar voren. In de directe omgeving (< 1 km) zijn er wel waarnemingen van de buizerd, maar alleen van jagende dieren. Er is wel geschikt broedgebied aanwezig, met name direct ten noorden van het onderzoeksgebied, aan de overzijde van de N276, maar in de loofbosjes binnen het onderzoeksgebied staan ook geschikte bomen voor soorten als de buizerd.

3.2.2.3 Vogels – algemeen voorkomende broedvogelsoorten

Uit de waarnemingen van de NDFF zijn territoria naar voren gekomen van de volgende soorten (zie tabel 1): boomkruiper, braamsluiper, ekster, geelgors, nachtegaal, patrijs, pimpelmees, tuinfluiter, zwarte kraai en zwarte roodstaart. Voor deze soorten maakt het onderzoeksgebied deel uit van geschikt nest- en foerageerbiotoop. Uit het veldbezoek is gebleken dat het terrein geschikt is voor algemene broedvogels in de loofbosjes. Holtes zijn niet aangetroffen in de aanwezige bomen. Hierdoor kunnen holenbroeders op voorhand uitgesloten kunnen worden.

¹ Zie bijlage B2 Jaarrond beschermde vogels Limburg

In één van de berken in het zuidelijk gelegen loofbosje is een nest in de top van de boom aangetroffen. Er zijn echter geen vogels waargenomen in en rond het nest. Mogelijk betreft het een nest van een ekster, houtduif of zwarte kraai.

Voorkomen beschermde vogelsoorten:

- nestlocaties van vogels met jaarrond beschermde nesten zijn binnen het onderzoeksgebied zelf afwezig, maar in de directe omgeving (binnen het onderzoeksgebied) zijn deze er wel, namelijk van de volgende soorten: gierzwaluw, huismus, roek, steenuil en torenvalk;
- nestlocaties van 'omgevingsscansoorten' zijn binnen en direct grenzend aan het onderzoeksgebied afwezig;
- het onderzoeksgebied biedt geschikt leef- en broedgebied voor 'omgevingsscansoorten' en algemene broedvogelsoorten.

3.2.3 Zoogdieren - vleermuizen

Uit het literatuuronderzoek (NDFF) blijkt dat alleen de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger zijn waargenomen in het onderzoeksgebied. Het betreft vrij algemeen voorkomende soorten in stedelijk gebied en de overgang van stedelijk naar agrarisch gebied. Op basis van de aanwezige biotopen en het intensieve grondgebruik zijn minder algemene soorten van het landelijk gebied als de grootvleermuis en de watervleermuis niet te verwachten. Wel kan het gebied ook benut worden als foerageergebied door de ruige dwergvleermuis en de rosse vleermuis.

Verblijfplaatsen

Binnen het onderzoeksgebied zijn geen gebouwen aanwezig. Verblijfplaatsen van de beide genoemde soorten zijn dan ook uitgesloten. In de aangrenzende woonwijken zijn deze zeker wel aanwezig. Binnen het onderzoeksgebied zijn wel loofbosjes aanwezig. Bomen met holtes, zoals spechtenholen, zijn niet aangetroffen tijdens het veldbezoek. De kans dat er verblijfplaatsen zijn van boombewonende soorten als ruige dwergvleermuis en watervleermuis is uiterst klein.

Foerageergebieden

De opgaande begroeiing binnen het onderzoeksgebied biedt geschikt foerageergebied voor vleermuizen, zoals de beide genoemde soorten. Met name de gewone dwergvleermuis foerageert ook boven akkers. In hoeverre er binnen het onderzoeksgebied sprake is van essentieel leefgebied is op basis van deze quickscan niet uit te maken.

Vliegroutes

Vleermuizen gebruiken over het algemeen lijnvormige elementen als bomenrijen en houtwallen als baken voor de vliegroutes. Binnen het onderzoeksgebied zijn geen lijnvormige structuren aanwezig, maar met name langs de noord- en westgrens bevinden zich bomenrijen dan wel bosranden.

Voorkomen beschermde vleermuissoorten:

- op voorhand kan een essentieel foerageergebied niet worden uitgesloten binnen het onderzoeksgebied;
- op voorhand valt de aanwezigheid van essentiële vliegroutes uit te sluiten binnen het onderzoeksgebied, maar in de directe omgeving – zoals langs de west- en noordgrens zijn deze mogelijk aanwezig.

3.2.4 Grondgebonden zoogdieren

In de NDFF zijn waarnemingen uit het onderzoeksgebied beschikbaar van de volgende soorten (vergelijk tabel 1): bosmuis, egel, huisspitsmuis, konijn, ree en steenmarter. Binnen het onderzoeksgebied zelf is er alleen een waarneming van het konijn. Alle genoemde soorten staan op de provinciale vrijstellingslijst (zie bijlage 3), zij het dat de steenmarter alleen in een bepaalde periode van het jaar is vrijgesteld. Het is aannemelijk dat het onderzoeksgebied behoort tot het leefgebied van de steenmarter. Deze soort is nachtactief en heeft een leefgebied van 10-700 ha. Binnen het onderzoeksgebied kunnen steenmarters foerageren. Bovengrondse dagrustplaatsen (of legers) kunnen zich in takkenhopen, dichte doornstruwelen en/of holle oevers bevinden. Mogelijke rustplaatsen zijn binnen het onderzoeksgebied niet aangetroffen. Vaste rust- en verblijfplaatsen bevinden zich in gebouwen en deze ontbreken binnen het onderzoeksgebied. Deze moeten vooral gezocht

worden in de aangrenzende woonwijken. Er zijn in de NDFF geen waarnemingen bekend van de eekhoorn binnen de eerder aangegeven periode. Deze soort, die evenals de steenmarter alleen in een bepaalde periode van het jaar is vrijgesteld, zou binnen het onderzoeksgebied kunnen voorkomen, gelet op de aanwezige bomen. Er zijn tijdens het veldbezoek geen nesten van de eekhoorn vastgesteld en zodoende kan het voorkomen binnen van deze soort binnen het onderzoeksgebied worden uitgesloten, behoudens incidentele bezoeken door individuen vanuit aangrenzend gebied.

Een andere soort, waarvoor geschikt biotoop aanwezig is, maar die ook niet uit de NDFF-waarnemingen naar voren is gekomen, is de das. Echter, bij het veldbezoek is een dassenburcht aangetroffen in de met bosplantsoen begroeide grondwal in het noorden van het onderzoeksgebied, langs de N276.

Dassenburcht

Op de grondwal zijn intensief belopen wissels aanwezig en tevens lopen er wissels richting de gronden aan de overzijde van de N276 en in zuidelijke richting. Het is niet bekend of er verkeersslachtoffers zijn op de N276, deze zijn in elk geval niet geregistreerd in de NDFF. In de NDFF zijn in het geheel geen waarnemingen van de das (vergelijk tabel 1). De das is niet vrijgesteld (vergelijk bijlage 3) en het burchtgebied inclusief het bij de burcht behorende essentieel leefgebied is beschermd. De waarnemingen van de das zijn op onderstaande afbeelding 5 weergegeven. N.B. Niet alle ingangen van de dassenburcht zijn op de afbeelding weergegeven, het vergt nader onderzoek om de ligging en het aantal pijpen vast te leggen, waarbij is op te merken dat dit lastig zal zijn in verband met de dichte begroeiing.

Afbeelding 5. Waarnemingen van de das

Onderstaande afbeelding (foto's 7 – 9) geeft een impressie van de burcht, die aan de zijde van het onderzoeksgebied diep verscholen ligt onder dichte doornstruiken:

- foto 7: burchtingang noordzijde onderzoeksgebied;
- foto 8: burchtingang andere zijde grondwal, langs N276 (ter hoogte van km 25,1);
- foto 9: als 8 (ter hoogte van km 25,0).

Voorkomen beschermde grondgebonden zoogdiersoorten:

- Het onderzoeksgebied biedt geschikt leefgebied voor algemene grondgebonden zoogdieren, die op de provinciale vrijstellingslijst staan;
- Het onderzoeksgebied bevat een vaste rust- en verblijfplaats voor de das en vormt leefgebied (foerageergebied) voor de das en de steenmarter.

Afbeelding 6. Foto's dassenburcht

3.2.5 Herpetofauna (amfibieën en reptielen)

Een populatie van de zeldzame en streng beschermde boomkikker (Habitatrichtlijn) is op ongeveer 300 meter ten noorden van het onderzoeksgebied aanwezig. Binnen het onderzoeksgebied is geen geschikt biotoop voor deze soort aanwezig. Het onderzoeksgebied, met name de loofbosjes, bieden wel schuilgelegenheid (zomerbiotoop) voor algemeen voorkomende soorten, met name de bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en groene kikker, die binnen het onderzoeksgebied zijn waargenomen (zie tabel 1), maar van essentieel leefgebied is geen sprake. Ook de levendbarende hagedis is binnen het onderzoeksgebied waargenomen, maar er zijn alleen waarnemingen op ongeveer 300 meter ten noorden van het onderzoeksgebied. De structuurrijke bosrand van met name het noordelijke loofbosje vormt wel geschikt biotoop voor deze soort en mogelijk nog voor de hazelworm.

Voorkomen beschermde herpetofauna:

- voortplantingsbiotoop van beschermde amfibiesoorten is binnen het onderzoeksgebied niet aanwezig, voor algemeen voorkomende soorten is er wel geschikt leefgebied (zomerhabitat) aanwezig;
- het onderzoeksgebied bevat geschikt leefgebied voor reptielen, met name de relatief minst kritische soorten als levendbarende hagedis en hazelworm.

3.2.6 Vissen

Binnen het onderzoeksgebied zijn geen geschikte oppervlaktewateren aanwezig voor het voorkomen van vissen. Hiermee kan de aanwezigheid van vissen binnen het onderzoeksgebied worden uitgesloten.

Voorkomen beschermde vissoorten:

- Het gebied is ongeschikt als leefgebied voor beschermde vissoorten.

3.2.7 Ongewervelden

Libellen

Het voorkomen van beschermde libellen binnen het onderzoeksgebied kan worden uitgesloten, er zijn geen geschikte biotopen aanwezig. Overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van libellen kan worden uitgesloten.

Vlinders

Het voorkomen van streng beschermde vlinders² binnen het onderzoeksgebied kan worden uitgesloten, wegens het ontbreken van geschikt biotoop. Van de 'overige beschermde soorten' komen de meeste alleen voor binnen natuurgebieden (duinen, heide en vennen). Beschermde vlinders stellen namelijk specifieke eisen aan het voortplantingshabitat met waard- en nectarplanten. Bij het habitat is het belangrijk dat aan de eisen van alle stadia van de vlindersoort wordt voldaan. Voor de beschermde soorten in Nederland geldt dat deze veelal gebonden zijn aan waardplanten, die vaak alleen in natuurterreinen zijn te vinden. Het onderzoeksgebied ligt wel op een locatie in Nederland waar de teunisbloempijlstaart te verwachten is (bron: NDFF verspreidingsatlas). Er zijn bij het veldbezoek geen exemplaren van deze soort aangetroffen, maar daarvoor was het ook nog iets te vroeg in het groeiseizoen en er is in principe wel geschikt biotoop voor de waardplant grote teunisbloem, zodat de aanwezigheid van deze soort niet op voorhand uit te sluiten is. Waardplanten van de volgende beschermde soorten zijn niet aanwezig: grote vos (zoete kers, wilg), kleine ijsvogelvlinder (wilde kamperfoelie), iepenpage (iep) en sleedoornpage (sleedoorn).

² Er zijn een drietal (inheemse) Habitatrichtlijnsoorten: donker pimperlauwtje, grote vuurvlinder en pimperlauwtje

Kevers

Van de soortgroep kevers zijn er enkele beschermd, waarvan de volgende soorten in landbiotoop voorkomen: juchtleerkever, heldenbok, vermiljoenkever en vliegend hert. De eerstgenoemde soort komt in holle bomen voor, welke niet aanwezig zijn binnen het onderzoeksgebied. Voor het vliegend hert zijn oude eikenbomen nodig, die evenmin aanwezig zijn. De heldenbok komt in Nederland waarschijnlijk niet meer voor en is gebonden aan zieke eiken, welke evenmin in het onderzoeksgebied aanwezig zijn. De vermiljoenkever is gebonden aan oude, vochtige loofbossen bossen. Dit type biotoop is afwezig. Overtreding van de Wet natuurbescherming ten aanzien van kevers kan worden uitgesloten.

Voorkomen beschermde ongewervelden:

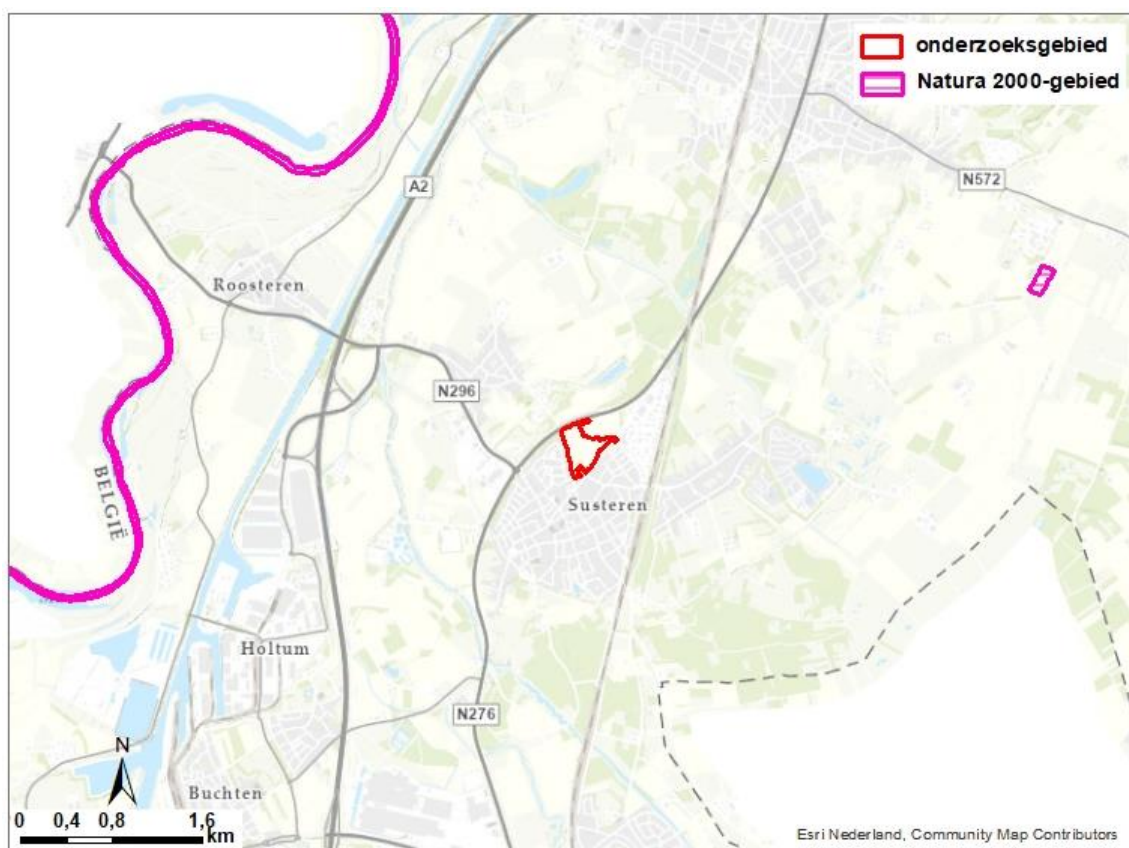
- Het gebied is geschikt als leefgebied voor een enkele beschermde vlindersoort, met name de teunisbloempijlstaart.

4 BESCHERMDE GEBIEDEN

In dit hoofdstuk is aangegeven of het onderzoeksgebied binnen of in de nabijheid van beschermde natuurgebieden gelegen is. Ook is nagegaan of binnen het onderzoeksgebied houtopstanden aanwezig zijn die vallen onder de bescherming van de Wet natuurbescherming. Daarbij is gebruik gemaakt van gegevens van het Ministerie van Economische Zaken, de Provincie Limburg en de gemeente Echt-Susteren. In bijlage 1 is een korte toelichting van de Wet natuurbescherming opgenomen.

4.1 Natura 2000-gebieden

Het onderzoeksgebied is niet gelegen binnen de grenzen van een Natura 2000-gebied (zie afbeelding 7). De meest nabijgelegen Natura 2000-gebieden zijn de gebieden Grensmaas (afstand: 3 km) en Abdij Lilbosch & voormalig Klooster Mariahoop (3,8 km).

Afbeelding 7. Ligging van het onderzoeksgebied ten opzichte van Natura 2000-gebieden (bron: Natura 2000 Network Viewer).

4.2 Provinciale gebiedsbescherming

In afbeelding 8 is te zien dat het onderzoeksgebied buiten de begrenzing van het Natuurnetwerk Limburg (NNL), het Limburgse deel van het Natuurnetwerk Nederland, dat sinds 2013 de voortzetting is van de EHS (ecologische hoofdstructuur). Het meest nabij gelegen deel van de GGN bevindt zich op 150 meter ten noorden van het onderzoeksgebied. Aanvullend op het NNL is op korte afstand ook nog provinciaal beschermd gebied aanwezig: de Groenblauwe mantel.

Afbeelding 8. Ligging van het onderzoeksgebied ten opzichte van het NNL en beschermde houtopstanden
(Bron: Provincie Limburg, Gemeente Echt-Susteren)

4.3 Houtopstanden

Voor de ingreep wordt het zuidelijke loofbosje gekapt. De bosjes aan de noordzijde en in het noordwesten blijven gehandhaafd. Verder ontbreken bomen binnen het onderzoeksgebied. Het te rooien bosje ligt buiten de bebouwde kom voor de Boswet, zie afbeelding 7. Hierdoor is de bescherming vanuit de Wet natuurbescherming houtopstanden daarop van toepassing. De te kappen houtopstand valt daardoor onder de meldingsplicht en er is compensatie nodig.

5 EFFECTEN VOORGENOMEN INGREPEN

Dit hoofdstuk beschrijft de effecten van de voorgenomen ingrepen en het toekomstig gebruik in het onderzoeksgebied op de (mogelijk) voorkomende beschermde soorten. Op basis van het bronnen- en veldonderzoek is het voorkomen van beschermde vaatplanten en vissen binnen het onderzoeksgebied uitgesloten. Hierbij is het optreden van een negatief effect op deze soorten of soortgroepen uitgesloten en worden verder niet meer behandeld in deze rapportage. Als laatste wordt aandacht besteed aan de gevolgen van de voorgenomen ingrepen op beschermde gebieden.

5.1 Beschermde soorten

Uit hoofdstuk 3 is gebleken dat binnen het onderzoeksgebied beschermde soorten voorkomen of voor kunnen komen. Per soortgroep worden de (mogelijke) effecten van de voorgenomen ingreep aangegeven.

Voorkomen beschermde vogelsoorten:

- nestlocaties van vogels met jaarrond beschermde nesten zijn binnen het onderzoeksgebied zelf afwezig, maar in de directe omgeving (binnen het onderzoeksgebied) zijn deze er wel, namelijk van de volgende soorten: gierzwaluw, huismus, roek, steenuil en torenvalk;
- nestlocaties van omgevingsscansoorten zijn binnen en direct grenzend aan het onderzoeksgebied afwezig;
- het onderzoeksgebied biedt geschikt leef- en broedgebied voor omgevingsscansoorten en algemene broedvogelsoorten.

5.1.1 Vogels

Binnen en direct grenzend aan het onderzoeksgebied zijn ten tijde van het veldonderzoek geen jaarrond beschermde nesten (bijlage 2) aangetroffen, maar het onderzoeksgebied bevat wel geschikte bomen en leefgebied voor 'omgevingsscansoorten' als de buizerd. Ook is er geschikt broedbiotoop voor diverse broedvogelsoorten aanwezig. De bomen zijn matig geschikt voor soorten met een jaarrond beschermde nestplaats als roek en torenvalk, nesten van deze soorten zijn in elk geval in de directe omgeving aanwezig. Door de geplande ruimtelijke ontwikkeling zal leefgebied van deze soorten verloren gaan (circa 8 ha). Er zijn momenteel geen nesten van deze soorten aanwezig, terwijl er voldoende uitwijkmogelijkheden in de directe omgeving zijn. Er is dan ook geen sprake van verlies van essentieel leefgebied voor broedvogels. Hierdoor is uitgesloten dat de gunstige staat van instandhouding van soorten in het geding komt.

Werkzaamheden die uitgevoerd worden tijdens het broedseizoen kunnen leiden tot verstoring van broedgevallen. Omdat alle in gebruik zijnde nesten van vogels tijdens het broeden zijn beschermd, kunnen werkzaamheden tijdens het broedseizoen leiden tot een overtreding van de Wet natuurbescherming.

5.1.2 Vleermuizen

Uit het literatuuronderzoek (NDFF) blijkt dat de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger zijn waargenomen in de omgeving van het onderzoeksgebied. Er zijn geen geschikte verblijfplaatsen voor deze soorten binnen het onderzoeksgebied aanwezig en evenmin voor boombewonende soorten als ruige dwergvleermuis en watervleermuis. Vliegroutes zijn binnen het onderzoeksgebied alleen langs de randen aanwezig, met name de noordgrens (bosrand) en de westgrens (houtsingel langs de Louerstraat). Deze structuren blijven intact en er zijn geen negatieve gevolgen van het voornemen voor deze vliegroutes. Binnen het onderzoeksgebied vervalt een loofbosje. De functie hiervan is vermoedelijk foerageergebied voor de beide genoemde soorten, maar of er sprake is van essentieel leefgebied kan zonder nader onderzoek niet worden bepaald, al zijn er ook wel uitwijkmogelijkheden naar bosjes in de omgeving. Effecten op de functionaliteit van vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen en de gunstige staat van instandhouding zijn nog niet in voldoende mate te bepalen.

5.1.3 Grondgebonden zoogdieren

Het onderzoeksgebied vormt geschikt leefgebied voor diverse grondgebonden zoogdiersoorten die op de provinciale vrijstellingslijst staan, zoals bosmuis, egel, konijn en ree. Voor deze soorten geldt dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is, wanneer dit deel van hun leefgebied verloren gaat, er zijn voldoende uitwijkmogelijkheden in de directe omgeving. Dit geldt ook voor de steenmarter, die alleen gedurende een deel van het jaar is vrijgesteld, van deze soort zijn verblijfplaatsen binnen het onderzoeksgebied uit te sluiten. Ook van de eekhoorn zijn verblijfplaatsen thans uit te sluiten, maar het gebied bevat op zich wel geschikt foerageergebied, dat dan deels verloren gaat, maar het is zeker geen essentieel leefgebied van deze soort. Van de das is een burcht aanwezig binnen het onderzoeksgebied, namelijk in het noordelijke loofbosje. Hoewel dit bosje blijft gehandhaafd, kan door het verlies van leefgebied wel sprake zijn van een inbreuk op de gunstige staat van instandhouding van de lokale populatie, aangezien het leefgebied dat verloren gaat binnen het voorkeursleefgebied van de das ligt (circa 500 m binnen de burcht). De effecten op het leefgebied zijn pas na nader onderzoek goed in beeld te brengen.

5.1.4 Herpetofauna

Binnen het onderzoeksgebied is geschikt schuilhabitat (zomerbiotoop) aanwezig voor algemene amfibieën van de provinciale vrijstellingslijst: bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en groene kikker. Deze soorten zijn binnen het onderzoeksgebied, met name het gebied ten noorden van het onderzoeksgebied, aangetroffen. Er is geen sprake van essentieel leefgebied binnen het onderzoeksgebied, dat van het genoemde gebied wordt gescheiden door een druk bereden weg. Binnen het onderzoeksgebied zijn geen geschikte voortplantingswateren aanwezig. Significant negatieve gevolgen voor amfibieën zijn dan ook uitgesloten.

Er is door de aanwezige structuurrijke bosrand aan de noordzijde tevens geschikt leefgebied aanwezig voor de relatief minst kritische reptielsoorten hazelworm en levendbarende hagedis. De betreffende bosrand blijft door de voorgenomen ontwikkeling echter onaantast, waardoor negatieve gevolgen voor reptielen zijn uit te sluiten.

5.1.5 Ongewervelden

Binnen het onderzoeksgebied kan de teunisbloempijlstaart voorkomen, indien de waardplant, de gewone teunisbloem, aanwezig is. Aangezien dit een vrij algemene soort is, kan deze niet worden uitgesloten. Dit geldt echter alleen voor de loofbosjes, waarvan de ondergroei sterk verruigd is en waarin het voorkomen – zeker op grote schaal – niet waarschijnlijk is. Indien de soort voorkomt, verdwijnt een deel van het leefgebied, maar het gaat om een enkele geïsoleerde plek met een geringe oppervlakte (in totaal <0,4 ha). Er kan geen sprake zijn van een essentieel verlies van leefgebied, maar een onderbouwde uitspraak hierover kan pas na nader onderzoek worden gedaan.

5.1.6 Algemene zorgplicht

Voor de mogelijk aanwezige algemene muizen- en amfibiesoorten (bijv. gewone pad, rosse woelmuis en bruine kikker) binnen het onderzoeksgebied geldt in de Provincie Limburg een algemene vrijstelling. Dat wil zeggen dat in gevallen waar de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling leidt tot een overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming, geen ontheffing hoeft te worden aangevraagd. Ondanks de vrijstelling die geldt voor algemeen voorkomende soorten, is wel te allen tijde de algemene zorgplicht van toepassing. Deze houdt in dat de ingreep en werkzaamheden zorgvuldig en met zo min mogelijk schade aan de aanwezige flora en fauna uitgevoerd moeten worden. Dit houdt o.a. in dat wanneer dieren worden aangetroffen, deze de gelegenheid moeten krijgen om te kunnen vluchten of (indien mogelijk) worden verplaatst naar een geschikte locatie buiten het onderzoeksgebied en buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.

5.2 Beschermde gebieden

In de omgeving van het onderzoeksgebied zijn, zoals beschreven in hoofdstuk 4 beschermde natuurgebieden gelegen. Aangegeven wordt, welke effecten deze gebieden (mogelijk) kunnen ondervinden van de voorgenomen ingrepen.

5.2.1 Natura 2000-gebieden

De dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden zijn Grensmaas en Abdij Lilbosch & voormalig Klooster Mariahoop, die beide op 3 à 4 km afstand van het onderzoeksgebied liggen. Door menselijke invloeden in het tussenliggende gebied zijn negatieve effecten door visuele verstoring als gevolg van de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling op Natura 2000-gebieden uitgesloten. De bouwwerkzaamheden leiden naar verwachting op de genoemde afstand evenmin tot een significante toename in geluidsverstoring. Verder gaat de ingreep niet gepaard met storingsfactoren als verontreiniging en verdroging. Gelet op de omvang van het project is mogelijk sprake van een significante toename van de stikstofdepositie (verzuring of vermesting) op omliggende Natura 2000-gebieden. Hiermee is het niet mogelijk om op voorhand uit te sluiten dat negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden optreden.

5.2.2 Provinciale gebiedsbescherming

De ingrepen vinden plaats buiten het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Vervolgstappen in het kader van het NNN zijn daarom ook niet aan de orde.

5.2.3 Houtopstanden

Zie hiervoor paragraaf 4.3.

6 CONCLUSIES

Op basis van de resultaten uit dit verkennend flora- en faunaonderzoek, blijkt dat met de ontwikkeling van de nieuwbouwlocatie rond de Oude Kromstraat te Susteren negatieve effecten veroorzaakt kunnen worden op beschermde diersoorten en beschermde gebieden. Voor de verschillende soort(groep)en wordt beschreven welke verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming worden overtreden en in hoeverre dit de realisatie van het voornemen in gevaar kan brengen. Eventueel te treffen vervolgstappen worden daarbij aangegeven. Tot slot is vermeld welke gevolgen de gebiedsbescherming heeft voor de uitvoering van dit project.

6.1 Beschermde soorten

Uit de toetsing van de resultaten van het onderzoek aan de Wet natuurbescherming blijkt dat bij de uitvoering van de ingreep mogelijk negatieve effecten te verwachten zijn op broedvogels, vleermuizen, insecten (met name de teunisbloempijlstaart) en grondgebonden zoogdieren (met name de das). Daarbij kan de aanwezigheid van algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren en amfibieën binnen het onderzoeksgebied niet worden uitgesloten.

6.1.1 Algemeen voorkomende broedvogels – rekening houden met het broedseizoen

Het is waarschijnlijk dat er vogels broeden in de aanwezige loofbosjes binnen het onderzoeksgebied. Het rooien ervan leidt dan mogelijk tot negatieve effecten op broedvogels, zoals het doden of verwonden van vogels (Wnb artikel 3.1.1.) of het vernielen van nesten of eieren (Wnb artikel 3.1.2.). Het is hiernaast tevens mogelijk dat als gevolg van de werkzaamheden vogels verstoord worden (Wnb artikel 3.1.4.).

In gebruik zijnde nesten zijn streng beschermd en mogen daarom niet worden vernield ten behoeve van ruimtelijke ontwikkelingen. Hiervoor is geen ontheffing van de Wet natuurbescherming mogelijk. Er dient daarom voorkomen te worden dat nesten van vogels vernield worden bij de uitvoer van de werkzaamheden binnen het onderzoeksgebied. Er dient derhalve bij voorkeur gewerkt te worden buiten het broedseizoen. Het broedseizoen duurt globaal van half maart tot half juli (voor houtduif tot november), afhankelijk van de weersomstandigheden en de betreffende vogelsoort.

6.1.2 Vleermuizen – nader onderzoek

Foeragegebied

Er wordt een loofbosje gerooid, waarvan niet duidelijk is of dit al dan niet essentieel leefgebied vormt voor de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger, die verblijfplaatsen hebben in de aangrenzende woonwijken. Ook kan dit bosje nog voor andere soorten van belang zijn. Er dient daarom nader onderzoek naar vleermuizen te worden gedaan, om zodoende te kunnen bepalen of er sprake is van overtreding van artikel 3.10 van de Wnb.

6.1.3 Das – nader onderzoek

Verblijfplaats en foeragegebied

Van de das is een vaste rust- en verblijfplaats aanwezig in het noordelijke loofbosje in het onderzoeksgebied. De burcht zal als zodanig niet worden aangetast, maar er is wel nader onderzoek nodig naar de omvang van de dassenfamilie en met name de effecten van het verlies van leefgebied op de functionaliteit van de dassenburcht, om zodoende te kunnen bepalen of er sprake is van overtreding van artikel 3.10 van de Wnb.

6.1.4 Teunisbloempijlstaart – nader onderzoek

Leefgebied

Er is nader onderzoek nodig naar het voorkomen van de teunisbloempijlstaart, waarvoor geldt dat, wanneer het voorkomen van de gelijknamige waardplant wordt uitgesloten, deze soort ook niet binnen het onderzoeksgebied kan voorkomen en er van een overtreding van artikel 3.10 (lid 1) ook geen sprake is.

6.1.5 Algemeen voorkomende zoogdiersoorten en amfibieën – rekening houden met de zorgplicht

Het onderzoeksgebied is geschikt als leefgebied voor algemeen voorkomende zoogdiersoorten en amfibieën. De omgeving van het onderzoeksgebied biedt ruim voldoende alternatief leefgebied voor een gunstige staat van instandhouding van deze soorten. Permanent significant negatieve effecten als gevolg van de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling worden daarom niet verwacht. De aanlegwerkzaamheden hebben mogelijk wel een negatief effect op individuen van voorkomende soorten. Kleine zoogdiersoorten en amfibieën worden mogelijk gedood of vaste rust- en verblijfplaatsen worden mogelijk vernield (Wnb artikel 3.10.1).

De mogelijk voorkomende zoogdier- en amfibiesoorten zijn in de provinciale verordening van de provincie Limburg vrijgesteld van ontheffing voor het vernielen van vaste rust- en verblijfplaatsen. Het doden van individuen van deze soorten blijft verboden, maar het vangen met als doel deze weer elders uit te zetten daarentegen is wel vrijgesteld van ontheffing. Door middel van zorgvuldig handelen tijdens de uitvoering van de werkzaamheden kan daarom een overtreding van de Wet natuurbescherming voorkomen worden. Dit houdt in dat aangetroffen individuen van de soort verjaagd dienen te worden of gevangen en vrijgelaten dienen te worden in het aanliggend gebied, buiten invloed van de werkzaamheden. Zie ook paragraaf 5.1.4.

6.2 Beschermde gebieden

6.2.1 Natura 2000-gebieden – berekening stikstofdepositie

Zoals beschreven in hoofdstuk 5 kan op voorhand niet worden uitgesloten dat door stikstofdepositie (vermesting en verzuring) negatieve effecten optreden op omliggende Natura 2000-gebieden. Hiertoe dient een aanvullend stikstofdepositieonderzoek uitgevoerd te worden. Voor de overige storingsfactoren geldt dat hiervan geen negatieve effecten te verwachten zijn op omliggende Natura 2000-gebieden.

6.2.2 Provinciale gebiedsbescherming – negatieve effecten uitgesloten

Het onderzoeksgebied is niet gelegen in een gebied dat is aangewezen als Natuurnetwerk Nederland (NNN). Negatieve effecten zijn hiermee uitgesloten.

6.2.3 Houtopstanden – kapmelding en compensatie

Het te kappen loofbosje in het zuiden van het onderzoeksgebied valt buiten de bebouwde komgrens voor de Boswet (thans onderdeel van de Wet natuurbescherming). Hierdoor is het onderdeel houtopstanden (Wnb) van toepassing en dient voor het kappen van het bosje een melding te worden gedaan bij de Provincie Limburg en dient te worden voorzien in compensatie.

7 GERAADPLEEGDE BRONNEN

- BIJ12, 2017. Kennisdocument gewone dwergvleermuis *Pipistrellis pipistrellis* Versie 1.0, juli 2017.
- Chinery, M., 2004. Nieuwe insecten gids. Tirion Natuur, Baarn
- Diepenbeek, A. van, Twisk, P., 2013. Veldgids, Diersporen. KNNV Uitgeverij, Zeist.
- Dietz, C. en A. Kiefer, 2017. Veldgids, Vleermuizen van Europa. KNNV Uitgeverij, Zeist
- Dijk, A.J., van & Boele, A., 2011. Handleiding SOVON Broedvogelonderzoek.
- Schauer, T., C. Caspari, en S. Caspari, 2016. Nieuwe plantengids voor onderweg. Kosmos Uitgevers, Utrecht.
- Slagter, D., 2016. Winterflora bomen en struiken. Uitgeverij NatuurMedia, Amsterdam
- Stumpel, T. en H. Strijbosch 2017. Veldgids, Amfibieën en reptielen. KNNV Uitgeverij, Zeist
- Svensson, L., 2016. ANWB vogelgids van Europa. ANWB B.V., Den Haag
- Twisk, P., A. van Diepenbeek en J.P. Bekker, 2016. Veldgids Europese zoogdieren. Stichting Uitgeverij KNNV, Zeist.

Nationale Databank Flora en Fauna

Nationale Databank Flora en Fauna: gegevensexport op 21-04-2023.

Websites

www.floron.nl
www.minez.nederlandsesoorten.nl
www.overheid.nl
www.ravon.nl
www.rijksoverheid.nl
www.sovon.nl
www.synbiosys.alterra.nl
www.verspreidingsatlas.nl
www.vleermuis.net
www.vlinderstichting.nl
www.vogelbescherming.nl
www.zoogdiervereniging.nl
www.limburg.nl
www.echtsusteren.nl

BIJLAGEN

B1 NATUURBESCHERMING

In deze bijlage vindt een beknopte toelichting plaats op de bescherming van planten- en diersoorten en Natura 2000-gebieden onder de Wet natuurbescherming. Daarnaast wordt een korte toelichting gegeven op beschermde natuur die valt onder het Natuurnetwerk Nederland, welke is vastgelegd in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). Daarnaast wordt aangegeven of sprake is van provinciale gebiedsbescherming binnen of nabij het onderzoeksgebied.

B1.1 Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming is van kracht sinds 1 januari 2017 en regelt zowel de bescherming van planten- en diersoorten, als de bescherming van Natura 2000-gebieden en houtopstanden. Daarmee vervangt de Wet natuurbescherming de inmiddels vervallen Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet.

Op grond van de Wet natuurbescherming zijn aan Gedeputeerde Staten van de provincies diverse bevoegdheden toegekend. De provincies zijn met ingang van de Wet natuurbescherming (in de meeste gevallen) bevoegd gezag voor ontheffingen, vergunningen en meldingen op grond van deze wet. De provincies hebben allen voor hun eigen provincie de bevoegdheden uitgewerkt in verordeningen of beleidsregels. In de provinciale regelingen komen de volgende thema's aan de orde: faunabeheer, jacht, schadebestrijding, vrijstelling soorten, gebiedsbescherming, houtopstanden en natuurbeleid. Voor zover relevant, is in de onderstaande paragrafen aandacht besteed aan de provinciale uitwerking van de Wet natuurbescherming.

B1.1.1 Bescherming planten- en diersoorten

Bescherming op grond van de Wet natuurbescherming

Hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming regelt de bescherming van planten- en diersoorten. De wet maakt onderscheid tussen drie beschermingsregimes: Vogelrichtlijnsoorten, Habitatrichtlijnsoorten en andere soorten.

Vogelrichtlijnsoorten

Voor Vogelrichtlijnsoorten zijn de relevante verbodsbepalingen, in het kader van een verkennend flora- en faunaonderzoek, opgenomen in artikel 3.1. Op grond van dit artikel is het verboden:

- Opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels te doden of te vangen.
- Opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- Opzettelijk vogels te verstoren. Dit verbod is alleen van toepassing wanneer hierdoor een wezenlijke invloed op de staat van instandhouding optreedt.

Een ontheffing van de verbodsbepalingen voor Vogelrichtlijnsoorten kan worden verleend door Gedeputeerde Staten. Provinciale Staten hebben onder deze wet de bevoegdheid gekregen tot het verlenen van vrijstellingen, opgenomen in provinciale verordeningen. Ontheffingen of vrijstellingen worden alleen verleend wanneer is aangetoond dat er geen andere bevredigende oplossingen zijn en wanneer sprake is van (o.a.) een belang:

- In het kader van volksgezondheid of openbare veiligheid.
- In het kader van de veiligheid van het luchtverkeer.
- In het kader van bescherming van flora en fauna.

Daarbij wordt tevens getoetst of de staat van instandhouding van de soort niet verslechtert.

Nest- en rustplaatsen van vogels – jaarrond beschermde nesten

Voor een aantal vogelsoorten geldt dat het nest ook buiten het broedseizoen beschermd is. Hiertoe is door het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit in 2009 een indicatieve lijst met soorten opgesteld. De provincies Limburg en Overijssel hebben hiervoor inmiddels eigen beleid ontwikkeld. Voor de andere 10

provincies geldt dat de opgestelde lijst door het Ministerie van LNV gehanteerd wordt. Hierbij zijn vijf categorieën vaste nesten te onderscheiden:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, daarbuiten in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (bijvoorbeeld steenuil).
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De fysieke voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (bijvoorbeeld roek, gierzwaluw, huismus).
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die (vrijwel) elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De fysieke voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (bijvoorbeeld ooievaar, kerkuil, slechtvalk).
4. Nesten van vogels die jaar in, jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (bijvoorbeeld boomvalk, buizerd, ransuil).
5. Nesten van vogels die vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar tevoren hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen (bijvoorbeeld oeverzwaluw, ekster en groene specht). Een omgevingscheck door een deskundige dient uit te wijzen of in de omgeving voldoende gelegenheid is om zelfstandig een nieuw nest te bouwen of te zoeken.

Habitatrichtlijnsoorten

De relevante verbodsbepalingen, in het kader van een verkennend flora- en faunaonderzoek, voor Habitatrichtlijnsoorten zijn opgenomen in artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming. Dit artikel stelt een verbod op het:

- Opzettelijk doden of vangen van in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV onderdeel a van de Habitatrichtlijn, bijlage II van het Verdrag van Bern of bijlage I van het verdrag van Bonn.
- Opzettelijk verstoren van dieren van genoemde soorten.
- Opzettelijk vernielen of rapen van eieren van dieren van genoemde soorten.
- Opzettelijk beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren van genoemde soorten.
- Opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, onwortelen of vernielen van planten van soorten, genoemd in bijlage IV onderdeel b van de Habitatrichtlijn, bijlage I van het Verdrag van Bern.

Ook voor de verbodsbepalingen voor Habitatrichtlijnsoorten kunnen Gedeputeerde Staten een ontheffing verlenen en kunnen Provinciale Staten bij verordening vrijstellingen verlenen. Ontheffingen of vrijstellingen worden alleen verleend, wanneer is aangetoond dat er geen andere bevredigende oplossingen zijn en wanneer sprake is van (o.a.) een belang:

- In het kader van bescherming van flora en fauna of de instandhouding van natuurlijke habitats.
- In het kader van volksgezondheid, openbare veiligheid of andere redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.

Daarbij wordt tevens getoetst of er afbreuk gedaan wordt aan het streven om de populaties binnen het natuurlijk verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Andere soorten

Tot slot zijn een aantal planten- en diersoorten in de Wet natuurbescherming aangewezen als nationaal beschermde soorten. Deze soorten zijn alleen beschermd op grond van de Nederlandse wet en zijn niet genoemd in Europese richtlijnen of verdragen. De relevante verbodsbepalingen, in het kader van een verkennend flora- en faunaonderzoek, voor de nationaal beschermde soorten zijn opgenomen in artikel 3.10 van de wet. Het is verboden:

- Opzettelijk in het wild levende dieren van de nationaal beschermde soorten te doden of te vangen.

- Opzettelijk vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren van nationaal beschermde soorten te beschadigen of vernielen.
- Opzettelijk planten van de nationaal beschermde soorten te plukken, verzamelen, af te snijden, ontwortelen of te vernielen.

Wederom is Gedeputeerde Staten bevoegd ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen en kunnen Provinciale Staten bij verordening vrijstellingen verlenen. Hiervoor gelden dezelfde regels als voor Habitatrichtlijnsoorten, waarbij de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling aanvullend ook verband kan houden met (o.a.):

- Ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van een gebied en het daaropvolgend gebruik van het gebied.
- Bestendig beheer of onderhoud in landbouw en bosbouw.
- Bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen of in het kader van natuurbeheer.
- Bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een gebied.
- Algemeen belang.

Daarbij wordt tevens getoetst of er afbreuk gedaan wordt aan het streven om de populaties binnen het natuurlijk verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Gedragscodes

De verboden die in de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 zijn neergelegd, zijn niet van toepassing wanneer wordt gehandeld volgens een door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit goedgekeurde gedragscode. Gedragscodes kunnen worden opgesteld voor handelingen in het kader van bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik en ruimtelijke ontwikkeling of inrichting. Toepassing van een goedgekeurde gedragscode waarborgt dat zorgvuldig wordt gehandeld.

Provinciale verordeningen

Op grond van de Wet natuurbescherming hebben Provinciale Staten de bevoegdheid om in provinciale verordeningen algemene vrijstellingen te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in de wet. Van deze bevoegdheid hebben de verschillende provincies gebruik gemaakt. Dit betekent, dat de bescherming die soorten genieten, kan verschillen tussen provincies. De consequenties van de verordening van de provincie Limburg voor de bescherming van planten- en diersoorten zijn hieronder kort beschreven.

De provincie Limburg heeft in de Wijzigingsverordening Hoofdstuk 3 Natuur van de Omgevingsverordening Limburg 2014 (Provinciaal Blad nr. 1845 d.d. 25.04.2017) vrijstellingen opgenomen voor beschermde soorten. Voor verschillende nationaal beschermde diersoorten verleent Provinciale Staten vrijstelling van het verbod op het vangen van dieren en het beschadigen en vernielen van voortplantingsplaatsen van dieren ten behoeve van ruimtelijke ontwikkeling en bestendig beheer en onderhoud (zie bijlage 3). Deze vrijstellingen gelden alleen wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat.

B1.1.2 Bescherming natuurgebieden

Hoofdstuk 2 van de Wet natuurbescherming regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden (Vogel- en Habitatrichtlijngebieden). Deze gebieden vormen, samen met Natura 2000-gebieden in andere Europese landen, een samenhangend geheel van natuurgebieden voor behoud, ontwikkeling en herstel van de Europese biodiversiteit. In Nederland zijn ruim 160 Natura 2000-gebieden aangewezen. De ecologische doelen (instandhoudingsdoelstellingen) die in deze gebieden worden nagestreefd, zijn vastgelegd in de Aanwijzingsbesluiten.

In paragraaf 2.3 van de Wet natuurbescherming zijn regels opgenomen voor de beoordeling van effecten van plannen, projecten en andere handelingen op Natura 2000-gebieden.

Voor het realiseren van projecten of verrichten van andere handelingen – ongeacht of zij plaatsvinden binnen of buiten de begrenzing van een Natura 2000-gebied – is een vergunning in het kader van de Wet natuurbescherming nodig, wanneer zij de kwaliteit van de natuurlijke habitattypen of de habitattypen van soorten

kunnen verslechteren of een verstorend effect kunnen hebben op soorten waarvoor het gebied is aangewezen. De instandhoudingsdoelstellingen die voor het gebied zijn opgesteld zijn leidend bij de beoordeling van de effecten. Gedeputeerde Staten van de provincie zijn bevoegd om een vergunning te verlenen voor projecten die kunnen leiden tot negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen. Bij vergunningaanvraag dient de initiatiefnemer een zogenaamde "passende beoordeling" in te dienen. Vergunning wordt verleend, wanneer uit deze passende beoordeling blijkt dat de natuurlijke kenmerken van het gebied met zekerheid niet worden aangetast óf wanneer, indien wel sprake is van aantasting van de natuurlijke kenmerken, wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

- Er zijn geen alternatieve oplossingen.
- Er is sprake van dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard.
- Er worden compenserende maatregelen getroffen om te waarborgen dat de algehele samenhang van het Natura 2000-gebied behouden blijft.

B1.1.3 Bescherming houtopstanden

Tot slot regelt hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming de bescherming van houtopstanden. Het hoofdstuk ziet alleen toe op houtopstanden van minimaal 10 are of rijbepantingen van meer dan twintig bomen, gelegen buiten de door de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom. Houtopstanden op erven en in tuinen, fruitbomen, windschermen om boomgaarden, kerstbomen en kweekgoed en populieren- en wilgenopstanden langs (water)wegen en landbouwgronden en ten behoeve van biomassaproductie (onder voorwaarden) vallen niet onder de werking van de Wet natuurbescherming.

Kap van (delen van) houtopstanden dient vooraf gemeld te worden bij Gedeputeerde Staten. De provincie stelt bij verordening eisen aan de manier waarop deze melding moet worden gedaan. De gevde houtopstand moet binnen drie jaar na kap worden herplant op deze locatie. Ook aan de wijze van herplant kunnen provincies bij verordening eisen stellen. Tevens kunnen provincies vrijstelling verlenen van de herplantplicht.

Daarnaast stellen gemeenten veelal aanvullende regels op ten aanzien van de kap van bomen (kapvergunningplicht). Deze regels betreffen meestal alleen de kap van bomen binnen de bebouwde kom en/of de kap van waardevolle of monumentale bomen.

B1.2 Provinciale gebiedsbescherming

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen Ecologische Hoofdstructuur (EHS)), is een netwerk van in Nederland bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het Rijk heeft het algemene NNN-beleid vastgelegd in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). Hierin is onder andere opgenomen dat provincies het opgestelde rijksbeleid verder vorm moeten geven via een provinciale verordening en daarbij verdere verantwoording dragen voor de begrenzing en de ontwikkeling van dit natuurnetwerk. Binnen de provincie Limburg is deze begrenzing uitgewerkt in de Omgevingsverordening Limburg 2014. (Een nieuwe Omgevingsverordening is in voorbereiding, hierin is sprake van het Limburgs Natuurnetwerk – zijnde het Limburgs deel van het NNN – en de Groenblauwe mantel.

Op grond van artikel 2.10.3 Barro zijn door de provincies de wezenlijke kenmerken en waarden van de NNN-gebieden vastgelegd, welke erop gericht zijn de gebieden te ontwikkelen, herstellen en behouden. Tevens geldt er een algemeen beschermingsregime voor NNN-gebieden (artikel 2.10.4 Barro). Dit betreft het 'nee, tenzij'-regime. Volgens dit regime dient allereerst vastgesteld te worden of de geplande ingreep significant negatieve effecten heeft op de in het NNN-gebied aanwezige wezenlijke kenmerken en waarden, en of de geplande ingreep leidt tot een significante vermindering van de oppervlakte van of samenhang tussen gebieden. Wanneer dit zo is, geldt in principe dat de ingreep geen doorgang kan vinden. Uitzondering geldt alleen voor ingrepen waarbij sprake is van groot openbaar belang, ingrepen waarbij geen reële alternatieven voor de plannen beschikbaar zijn en wanneer de negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden, de oppervlakte en de samenhang worden beperkt en de overblijvende effecten gelijkwaardig worden gecompenseerd (Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit et al., 2007).

B2 JAARROND BESCHERMDE VOGELNESTEN

In onderstaande tabel zijn de jaarrond beschermde vogelnesten in de provincie Limburg opgenomen.

Vogelsoort	Categorie	Vogelsoort	Categorie
Bijeneter	4	Oeverzwaluw	4
Blauwe reiger	4	Ooievaar	2
Boerenzwaluw	2	Paapje	4
Boomvalk	3	Ransuil	3
Bosuil	2	Raaf	3
Buizerd	4	Ringmus	4
Draaihals	4	Rode wouw	3
Gierzwaluw	2	Roek	1
Gauwe klauwier	4	Roerdomp	4
Grote gele kwikstaart	2	Slechtvalk	2
Grutto	4	Sperwer	4
Havik	3	Spotvogel	4
Huisbus	2	Steenuil	1
Huiszwaluw	2	Torenvalk	3
Ijsvogel	4	Visdief	4
Kerkuil	1	Wespendief	3
Kramsvogel	4	Wulp	4
Kwartelkoning	4	Zomertortel	4
Oehoe	1	Zwarte specht	4
		Zwarte wouw	3

Categorieën

- 1: Jaarrond gebruikte nesten
- 2: Zeer plaatstrouwe broedvogel of afhankelijk bebouwing
- 3: Zeer plaatstrouwe broedvogel die ieder jaar terugkeert naar specifiek nest
- 4: Vogel dat jaarlijks terugkeert naar specifiek nest, maar voldoende flexibel om elders nieuw nest te bouwen. Echter, dusdanig kwetsbaar dat functionaliteit van leefgebied niet in het geding mag komen.

B3 PROVINCIALE VRIJSTELLING

Provinciale Staten kunnen bij verordening vrijstelling verlenen van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Ten behoeve van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling en bestendig beheer en onderhoud heeft provincie Limburg een vrijstelling verleend voor de soorten zoals opgenomen in de onderstaande tabel.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Periode vrijstelling
Zoogdieren		
Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>	Gehele jaar
Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>	Gehele jaar
Bunzing	<i>Mustela putorius</i>	Gehele jaar
Dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>	Gehele jaar
Dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>	Gehele jaar
Eekhoorn	<i>Sciurus vulgaris</i>	Maart-april en juli t/m november
Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>	Gehele jaar
Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>	Gehele jaar
Haas	<i>Lepus europaeus</i>	Gehele jaar
Hermelijn	<i>Mustela erminea</i>	Gehele jaar
Huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>	Gehele jaar
Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>	Gehele jaar
Ondergrondse woelmuis	<i>Microtus subterraneus</i>	Gehele jaar
Ree	<i>Capreolus capreolus</i>	Gehele jaar
Rosse woelmuis	<i>Myodes glareolus</i>	Gehele jaar
Steenmarter	<i>Martes foina</i>	15 augustus t/m februari
Tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>	Gehele jaar
Veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>	Gehele jaar
Vos	<i>Vulpes vulpes</i>	Gehele jaar
Wezel	<i>Mustela nivalis</i>	Gehele jaar
Woelrat	<i>Arvicola amphibius</i>	Gehele jaar
Amfibieën		
Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>	Gehele jaar
Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>	Gehele jaar
Kleine watersalamander	<i>Lissotriton vulgaris</i>	Gehele jaar
Meerkikker	<i>Rana ridibunda</i>	Gehele jaar
Middelste groene kikker	<i>Rana esculenta</i>	Gehele jaar
Reptielen		
Hazelworm	<i>Anguis fragilis</i>	Juli, augustus en september
Levendbarende hagedis	<i>Zootoca vivipara</i>	15 augustus t/m 15 oktober